

deri ligger Mobsætningen. Derpaa har jeg foreslaaet som en Fortsættelse deraf: „alle søfarne Værnepligtige, som have opnaaet mindst Halvbefarenheds Grad, ansees som frivillig indtraadte i Søkrigstjenesten. Saadant Mandskab optages uden Hensyn til Alder i en Sø-rulle og ansees, naar de ikke ere i Tjeneste ved Søværnet, som hjemforlovede, med Ret til at søge deres Erhverv hvorformhelst, forsaavidt dette ikke kommer i Strid med de i det Følgende fastsatte Bestemmelser.“ Jeg mener nu, at efter den af mig foreslaaede § 8 burde komme § 25, der handler om Udtjening af Værnepligten ved stadig Tjeneste, altsaa ogsaa om frivillig Indtraadte.

Formanden: Jeg maa gjøre den ærede Tale opmærksom paa, at hans Forslag, under Nr. 4, der angaaer § 25, ikke hører med til det Affnit, der nu er under Behandling.

Lange: Jeg vilde blot gjøre opmærksom derpaa. At alle søfarne Værnepligtige, som have opnaaet mindst Halvbefarenhedsgrad, ansees som frivillig indtraadte i Søkrigstjenesten, er som den ærede Ordfører bemærkede, vistnok en fuldkommen rigtig Tanke. Jeg har tidligere i Commissionen arbejdet for at sætte det igjennem, men forgjæves. Jeg mener nemlig, at en Sessionsbehandling er overflødig med Hensyn til befarnes Folk, naar man seer hen til, hvad der egentlig er Hensigten med Sessionsbehandlingen, nemlig at faae at vide, om den Bedkommende er stillet til Krigstjenesten eller ikke; men det bedste Beviis i saa Henseende for, at Bedkommende er stillet til Søkrigstjenesten eller til at gjøre Tjeneste ombord i Orlogsskibene som befaren Matros, er jo den Omstændighed, at han bruges i Coffardisarten, thi kan han bruges i denne Art, maa han ogsaa kunne bruges i Orlogsfarten.

Naar en saadan Person, en befaren Mand, bliver tilført Sørollen, saa har han derved faaet et Stempel paa sig om, at han er Søværnepligtig underkastet, og at han altsaa i Fremtiden blot skal indkaldes og ikke udskrives til Søkrigstjenesten. Forøvrigt er denne Idee ikke min; den ærede Rigsdagsmand for Holst Amt's 2den Valgfreds (Tscherning) har bi-

bragt mig den, uden maastee selv at vide det, og ved hans Assistance er det, at Udvalget senere har tiltraadt den. Jeg har endvidere bemærket, at saadant Mandskab optages uden Hensyn til Alder i Sørollen og ansees, naar de ikke ere i Tjeneste ved Søværnet, som hjemforlovede. Jeg mener, at det sidste Tillæg er nødvendigt, thi de kunne dog ikke ansees som hjemforlovede, naar de ere i Tjenesten, og jeg finder derfor, at saaledes som jeg har redigeret § 8 er det mere correct.

Dan: Det ærede Thing vil jo allerede have erfaret, at der med Hensyn til Bornholm er fremkommen to forskjellige Endringsforslag. Det er med Hensyn hertil, at jeg vil tillade mig at gjøre et Par Bemærkninger. For mit Bedkommende kan det forsaavidt være det samme, hvilket af disse Endringsforslag der bliver vedtaget, da det efter min Formening i det allervæsentligste kommer ud paa Et. Med Hensyn til Bornholms Landforsvar er der, saavidt jeg kan see, ikke nogen Afvigelse mellem de opstillede Principer; det Hele dreier sig altsaa kun om, hvorledes Forholdet skal komme til at stille sig med Hensyn til de Søværnepligtige, og da bestaaer den hele Forskjel efter min Mening deri, at medens Alle, som ere blevne befarnes tilføes, efter det Forslag, som der er vedtaget af Udvalgets Fleertal, ville blive optagne som Søværnepligtige, kan der efter Forslaget, som er stillet af den ærede sidste Tale (Lange) blive et noget mindre Antal at tilføie Sørollen; dog troer jeg, at Forholdet i Praxis i det Væsentlige vel findes omtrent at blive det samme. Med Hensyn til, hvorledes dette Forhold vil komme til at stille sig for Bornholmernes Dærv, da troer jeg, at Bornholmernes Sagen vel be-seet, snarere ville være tjente med, at det skeer, end at det ikke skeer. S. Birkeligheden troer jeg, at Forholdet i det Væsentlige efter den hele bestaaende Værnepligtslov har været omtrent det samme, som det nu vil blive efter denne Bestemmelse. Det Hele reducerer sig altsaa til, at man nu foreslaaer Bestemmelser for, hvorledes Forholdet skal ordnes, som kommer til at falde sammen med den tidligere Praxis. Det er jo imidlertid naturligt, at jeg maa ansee mig bunden til at anbefale det En-